

MAGYAR MERINÓ

Védelmi státusz: védett őshonos mezőgazdasági állatfajta



TÖRTÉNETE

A finomgyapjas elektroal-negretti spanyol merinó juh fajta Mária Terézia uralkodása idején érkezett Magyarországra a Spanyol Királyságból a XVIII. században. Az akkor mindössze 300-as nyájból a XIX. század közepére jelentősen megnövekedett létszámú finomgyapjas merinó populáció alakult ki. A gyapjútermelés ekkor aranykorát élte. Az I. világháború előtt Magyarország juhlétszáma 5,5 millió körül volt, ami az I. világháborút követően 1,3 millióra csökkent, aminek viszont a 90%-a merinó juh volt. A II. világháborút követően a teljesen összeomlott juhágazat fejlesztését a megmaradt merinó juhokra alapozták. A 1970-es években már 3 millió juh volt az országban, aminek 95%-át merinó juhok alkották. Tulajdonképpen a világ minden részéről került Magyarországra merinó juh: Ausztrália, Új-Zéland, Franciaország, NDK, NSZK és természetesen a Szovjetunióból. A fejlesztések elsődleges célja a gyapjú tömegének, fűrthosszának és szálfinomságának javítása volt. A rendkívül heterogén merinó állomány alkotta az alapját az önálló fajtaként 1993-ben elismert magyar merinónak. Akkor még több, mint 120 ezer juhot tartottak törzs állományban 39 alapító apai vonalból, amely a 2000-es évek elejére már csak 29 ezer volt. A fajta iránti kereslet csökkenése okozta a fajta törzsállomány létszámának 5000 alá történő csökkenését, ami 2014-ben a fajta védetté nyilvánítását indokoltta tette. A fajta azóta tartja az 5000 körüli létszámot, de sajnos az csak a plusz támogatásnak köszönhető.

JELENTŐSÉGE

- A világon még mindig a merinó fajtacsoport a legnagyobb populációban tartott juh.
- Jelentős mennyiségben tartják Ausztráliában, az amerikai kontinensen, Dél-Afrikában, Ázsiában és természetesen Európában is. Létszáma folyamatosan csökken.

DE AKIT Karcagi Kutatóintézet

H-5300 Karcag Kísújszállási út 166.
+36-59-500-360 • E-mail: kki@agr.unideb.hu



MAGYAR MERINÓ



- A fajta létszámcsökkenését a gyapjú iránti csökkenő kereslet okozza.
- A világ gyapjútermelése teljesen Ázsiába került át, India és Kína vezető szerepe kiemelkedő.
- A magyar merinó a merinó fajtacsoportba tartozó, elsősorban gyapjútermelő fajta.
- A hazai árutermelő juhállomány jelentős része még mindig merinó jellegű, bár a fajtaösszetétel egyre kisebb mértékben tartalmaz merinó juhokat.
- Hazánkban a fajtatiszta, igazolt származású magyar merinó juhok létszáma 2015-re 5000 alá csökkent, amely miatt védett, majd veszélyeztetett fajta státuszt kapott.
- Gazdasági jelentősége csökken, ami a gyapjú alacsony értékéből és az ebből adódó csökkenő létszámadatokból adódik.
- A hazai tenyésztők a Magyar Juh és Kecsketenyésztők Szövetségével folyamatosan dolgozik azon, hogy mind a hústermelőképessége, mind anyai tulajdonságokban javuljon a fajta, hogy versenyképes maradjon a specializált fajtákkal.

GAZDASÁGI ÉRTÉKE

- A gyapjú értékének mélyrepülése a merinó fajtacsoport ázsióját is lerontotta.
- A fajta hústermelő képessége közepesnek mondható, főként fiatalkori hústermelése az, ami igazán versenyképes.
- A fajta anyai és apai tulajdonságainak javítását elsősorban az eredeti értékmérő tulajdonságok gyengítésével érhető el.
- A fajta jó adaptációs képessége még mindig előnyt jelenthet a hazai kedvezőtlen adottságú területeken a korszerű, sok esetben igényes fajtákkal szemben.

TARTÁSA A DE AKIT KKI-ben

- Intézetünk a fajta elismerése óta tart magyar merinót. Tenyésztésünk színvonalát jelzi, hogy az eredeti magyar merinó küllemi jegyek megtartása mellett a juhok

DE AKIT Karcagi Kutatóintézet

H-5300 Karcag Kísújszállási út 166.
+36-59-500-360 • E-mail: kki@agr.unideb.hu

MAGYAR MERINÓ

Védelmi státusz: védett őshonos mezőgazdasági állatfajta



ivarzási főszezonon kívüli ivarzási hajlamot rögzítettük a populációban. A fajta termelési értékeinek javítása mellett mindig követtük a ritka apai vonalak tovább szaporítását és azok fenntartását. Jelenleg közel 200 törzstenyésztésben lévő „A” törzskönyvi besorolású tenyészállattal rendelkezünk, valamint Intézetünk üzemelteti a Magyar Juh- és Kecsketenyésztők Szövetsége megbízásából a magyar merinó kosnevelő telepet, ahová az országból összeválogatott, a legértékesebb kosok kerülnek beszállításra és továbbnevelésre.

KÜLLEMI LEÍRÁSA a Magyar Juh- és Kecsketenyésztők Szövetsége fajta sztenderdje szerint:

- Fej: az anyák feje középhosszú, a kosoké durvább, szélesebb. A homlok széles és kissé domború. A fej a szemvonaláig gyapjúval benőtt. A fülek közepes nagyságúak.
- Szarvaltság: az anyák túlnyomó hányada szarvatlan, a kosok szarvatlanok (suták), vagy szabályos csigás szarvúak. A szarvak és a körmök színe viaszszárga. Az anyák orrháta egyenes, a kosoké enyhén domború.
- Szem: élénkek, nagyok.
- Nyak: mérsékelten izmolt, középhosszú. Az anyák nyaka csak fodrozott, a kosoké legfeljebb két-három lebernyeget mutathat.
- Váll: jól kötött, a mar közepes hosszúságú és izmoltságú.
- Hát: a hát egyenes, közepes izmoltságú és hosszú. A fajtára jellemző az enyhén lejtős közepes szélességű aránylag rövidebb far, a közepes mélységű szügy.
- Has: a kosok hasa hengeres, az anyáké terjedelmesebb. A tőgy arányos és közepes fejlettségű.
- Lábak: a végtagok közepes hosszúságúak és mérsékelten izmoltak. A combok közepesen teltek. Az anyák csontozata finomabb és tömör, a kosoké durvább és erőteljesebb.

DE AKIT Karcagi Kutatóintézet

H-5300 Karcag Kisújszállási út 166.
+36-59-500-360 • E-mail: kki@agr.unideb.hu



MAGYAR MERINÓ



- **Pigmentáltság:** a bőr tömött, rugalmas, egész felületén pigment nélküli, de a szemhéjon, ajkakon és füleken kisebb (az érintett testtáj felületének 10%-át meg nem haladó), élesen határolt - nem fekete - foltok előfordulhatnak.
- **Gyapjú:** a bunda fürtös szerkezetű. A fedőszőrök és gyapjúsálak színe fehér. A fejet rendszerint csak a homlokon és a rágóizmok tájékán, a végtagokat elől lábtőig, hátul csánkig fedi gyapjú.
- **Testtömeg:** anyák 50-60 kg, kosok 85-110 kg.
- **Szaporaság:** a fajtára 1,2-1,5 bány/ellés.
- **Nyírósúly:** az anyajuhoké 4-6 kg, a kosoké 6-10 kg, a fürtmagasság 6-12 cm, a gyapjú finomsága 18-28 μm .

FAJTÁVAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉG A DE AKIT-ban

- A magyar merinó genetikai diverzitása és genetikai távolsága más európai merinó populációkhoz mérten.
- A magyar merinó parazitafertőzőttséggel szembeni ellenálló képessége és annak növelése genomikai és hagyományos szelekciós eljárással.
- A magyar merinó genomikai szelekciós eljárásának lehetőségei, a genomikai szelekció felhasználása a köztenyésztésben.

DE AKIT Karcagi Kutatóintézet

H-5300 Karcag Kísújszállási út 166.
+36-59-500-360 • E-mail: kki@agr.unideb.hu